

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра природничо-наукових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія»

Запорізької обласної ради

О. Л. Позднякова

2017 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗП СВ 1.2.01 «Історія психології»

Галузь знань	05	Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053	Психологія
Рівень освіти	перший (бакалаврський)	

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія психології» для студентів першого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 053 «Психологія».

РОЗРОБНИК:

Турубарова Анастасія Володимирівна, завідувач кафедри спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри природничо-наукових дисциплін протокол від «27» 10 2017 року № 3

Завідувач кафедри
природничо-наукових дисциплін



І.Ю.Антоненко

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Дисципліна самостійного вибору навчального закладу	
	053 Психологія	Семестр	II
Модулів – 2	Рівень освіти: бакалавр	Аудиторні години: 52 год.	
Змістових модулів – 4		Лекції: 28 год.	Практичні: 24 год.
Загальна кількість годин – 105		Самостійна робота: 53 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 3		Вид контролю: екзамен	

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія психології» є ознайомлення студентів з логікою розвитку психологічної думки, формування діалектичного та системного погляду на сучасну психологію.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з історією розвитку основних психологічних понять; ознайомлення з основними етапами розвитку психології; ознайомлення з основними концепціями різноманітних психологічних напрямів. Ознайомлення з основними першоджерелами – пам'ятками психологічної думки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: найбільш значущі події, факти та персоналії в історії розвитку наукового психологічного знання; творчий внесок провідних психологів та мислителів у розвиток психології, історію наукових шкіл і наукових напрямків, особливості розвитку психології в різні хронологічні періоди і в різних етнокультурних регіонах;

уміти: планувати та проводити історико-порівняльні дослідження в процесі біографічного, тематичного, категоріально-понятійного, логіко-структурного аналізу життєвого шляху вчених та їх наукової спадщини; здійснювати історичну реконструкцію генезису наукових ідей і теорій, виявляти зв'язки у розробці психологічних проблем, проводити співставлення теорій і концепцій.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мають оволодіти такими **компетенціями:** володіти знаннями з історії виникнення психологічної думки; володіти системою понять, розроблених і використовуваних представниками різних психологічних шкіл і напрямків; володіти теоретичними уявленнями про сутність різних психологічних навчань; володіти відповідними вміннями і навичками щодо усвідомленого використання досягнень психологічних шкіл для аналізу різних психічних явищ.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва змістових модулів, тем заняття та її короткий зміст
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ЯК СИСТЕМА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ.	
1.	<p><i>Тема 1. Вступ до історії психології.</i></p> <p>Історія психології як особлива форма знання. Місце історії психології в системі психологічних дисциплін і її зв'язок з іншими галузями науки. Рушійні сили і причини розвитку психологічних ідей. Суспільні, наукові та ідеологічні передумови виділення історії психології в окрему галузь гуманітарного знання. Принципи побудови історії психології. Важливість вивчення історії психології як умови професійного становлення педагога і психолога. Основні категорії історії психології.</p>
2.	<p><i>Тема 2. Предмет та періодизація історії психології.</i></p> <p>Об'єкт та предмет історії психології. Логіко-науковий, соціокультурний та індивідуально-біографічний підходи у визначенні предмета історії психології. Предмет історії психології як науки про душу, свідомість і поведінку. Функції та задачі історії психології. Проблема періодизації в історії психології. Основні етапи розвитку світового та вітчизняного психологічного знання. Принципи історико-психологічного аналізу. Методи вивчення історії психології. Фактори розвитку історії психології. Джерела історії психології.</p>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІФОЛОГІЧНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.	
3.	<p><i>Тема 3. Міфологічні уявлення про душу народів світу.</i></p> <p>Основні форми міфологічного уявлення про душу. Етимологія поняття «душа», причини його виникнення як відображення особливостей життєдіяльності древньої людини. Уявлення про душу в античній міфології. Староукраїнські міфологічні вірування в душу. Міф як колективна творчість народу.</p>
4.	<p><i>Тема 4. Психологічні знання в країнах Стародавнього Сходу.</i></p> <p>Психологічна думка в країнах Стародавнього Сходу. Уявлення про душу в Стародавньому Єгипті та Вавилоні. Міфологічні і релігійні погляди про душу. Вчення про душу в Стародавній Індії. Розуміння співвідношення душі, організму, темпераменту в індійських вченнях. Морально-етична орієнтація уявлень про душу в Стародавній Індії. Вчення про карму та її вплив на долю. Градація психічних здатностей наближення до нірвани як особливого стану душі. Етико-гуманістичний характер трактування душі в Стародавньому Китаї. Етичні спрямування даосизму та конфуціанства.</p>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.	
5.	<p><i>Тема 5. Антична психологія.</i></p> <p>Генезис та характерні риси античної філософії. Грецька культура як фактор розвитку європейської цивілізації. Передумови виникнення античних уявлень про душу. Особливості античної психології, її періодизація. Атомістичні, матеріалістичні концепції душі в античній філософії. Ідеалістичні, гуманістичні, філософські концепції Сократа, Платона, Аристотеля. Психологія пізньої</p>

	античності. Роль і місце античної психології в розвитку світової психологічної думки.
6.	<p><i>Тема 6. Психологічні знання в Середні віки.</i></p> <p>Історичні умови й особливості психологічних поглядів мислителів середньовіччя. Схоластика як основа філософсько-психологічної думки середньовічної Європи. Співвідношення віри та знання, розуміння душі в християнському віровченні і схоластиці. Патристика. Психологічні погляди Августина Блаженного. Томізм Фоми Аквінського. Проблема душі і розвитку особистості П'єра Абеляра. Номіналізм та реалізм. Матеріалістичні погляди на психіку Вільяма Оккамо та Дунса Скотта. Вчення Роджера Бекона про душу. Теологізм. Значення містичного вчення про душу.</p>
7.	<p><i>Тема 7. Психологічні вчення епохи Відродження.</i></p> <p>Особливості епохи Відродження. Арабомовна психологічна думка доби Відродження: збереження і розвиток античної традиції. Психологічні погляди Ібн Сіні, Ібн Рушда, Ібн-аль-Фаріда Хайсама. Психологічна думка європейського Відродження. Універсалізм. Сенсуалізм. Гуманістичні ідеї Мікеланжело, Леонардо да Вінчі, Вільяма Шекспіра. Філософські погляди Джордано Бруно, Альбрехта Дюрера, Якоба Бьоме, Еразма Роттердамського.</p>
8.	<p><i>Тема 8. Психологічна думка в добу бароко.</i></p> <p>Особливості психологічної думки XVII ст. Зміна предмета психології – від вивчення душі до вивчення свідомості. Утвердження механістичного світогляду. Вчення Г. Галілея. Проблеми емпіричного пізнання у працях Ф. Бекона, Р. Декарта. Психологічні погляди Т. Гоббса, Б. Спінози, Дж. Локка, Г. Лейбніця. Вчення про рефлекс. Асоціанізм Д. Гартлі. Індивідуалізм. Агностицизм. Раціоналізм. Індукція та дедукція. Інтроекція. Асоціація.</p>
9.	<p><i>Тема 9. Розвиток психологічного знання в період Просвітництва.</i></p> <p>Особливості епохи Просвітництва. Психологія І. Герберта: механіка уявлень і математика. Д. Берклі і подальший розвиток інтроективних уявлень. Психологічні погляди французьких матеріалістів XVIII ст. (К. Гельвецій, Д. Дідро, Ж.-Ж. Руссо, Ж. Ламетрі, З. Кондильяк). Раціоналістична психологія в німецькій класичній філософії (І. Кант, Й. Мюллер, Ф. Гегель). Психологічні ідеї у США. Особливості української психологічної думки епохи Просвітництва.</p>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. НАУКОВИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.	
10.	<p><i>Тема 10. Зародження психології як самостійної науки.</i></p> <p>Передумови виділення психології як самостійної науки. Перші галузі психології як самостійної науки: психофізіологія органів чуття (Г. Гельмгольц), психофізика (Е. Вебер, Г. Фехнер), психометрія (І. Дондерс). Розвиток англійської асоціативної психології у XIX ст. (Д. Мілль, А. Бен, Г. Спенсер). Створення першої експериментальної лабораторії В. Вундта та початок експериментального етапу у розвитку психології. Розвиток експериментальної психології в Європі та в Америці наприкінці XIX – початку XX ст. Експериментальні методи, прилади та устаткування</p>
11.	<i>Тема 11. Психологія як самостійна наука в Україні.</i>

	<p>Передумови виділення психології в окрему науку – розвиток природничо-наукового напрямку у вивченні людини. Наукова діяльність І. М. Сеченова, його програма: рефлекторна концепція психіки, обґрунтування об'єктивного, природничо-наукового вивчення психічних явищ у руслі фізіології. Школа М. Ланге в Одеському університеті. Система антропологічної психології К. Ушинського. Школа О. Потебні у Харкові. Психологічна концепція Д. Овсянико-Куликовського. Розвиток експериментальних досліджень в Україні у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. Особливості експериментального підходу вітчизняної психології. Основні напрямки в українській психології початку ХХ ст.: філософсько-духовна, експериментальна об'єктивна, емпірична інтроспективна психологія. В. Зеньковський про природу психічної причинності. Внесок Г. Челпанова у розвиток теоретичної та експериментальної психології. Еклектизм в українській психології (реактологія, психоневрологія, фрейдорефлексологія).</p>
12.	<p><i>Тема 12. Виникнення психологічних шкіл у ХХ ст.</i></p> <p>Розвиток психологічного пізнання – причина кризи вундтівського розуміння в психології. Критика структуралізму прихильниками функціоналізму. Вюрцбургська школа. Основні особливості розвитку світової психології у ХХ ст., її етапи. М. Ланге, С. Рубінштейн, Л. Виготський про прояви, причини, зміст кризи в психології, шляхи подолання. Біхевіоризм. Концепція З. Фрейда, етапи її становлення. Індивідуальна психологія А. Адлера. Аналітична психологія К. Юнга. Неофрейдизм. Гуманістична психологія. Гештальтпсихологія. Когнітивна психологія. Основні тенденції розвитку сучасної світової психології. Вікова психологія в рамках педології. Розвиток прикладної психології. Психотехніка і психогігієна. Проблеми історії вітчизняної психології. Сучасна українська психологія: теоретичний та практичний аспект. Тенденції розвитку психології на межі тисячоліть: перспективи і задачі.</p>

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем змістових модулів	Кількість годин				
		Всього	Аудиторні	Лекції	Практичні	Самостійні
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ЯК СИСТЕМА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ.						
1.	Вступ до історії психології.	6	4	2	2	2
2.	Предмет та періодизація історії психології.	8	4	2	2	4
Разом за змістовим модулем 1.		14	8	4	4	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІФОЛОГІЧНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.						
3.	Міфологічні уявлення про душу народів світу.	8	4	2	2	4
4.	Психологічні знання в країнах Стародавнього Сходу.	8	4	2	2	4
Разом за змістовим модулем 2.		16	8	4	4	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.						
5.	Антична психологія.	8	4	2	2	4
6.	Психологічні знання в Середні віки.	8	4	2	2	4
7.	Психологічні вчення епохи Відродження.	8	4	2	2	4
8.	Психологічна думка в добу бароко.	8	4	2	2	4
9.	Розвиток психологічного знання в період Просвітництва.	8	4	2	2	4
Разом за змістовим модулем 3.		40	20	10	10	20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. НАУКОВИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.						
10.	Зародження психології як самостійної науки.	11	5	3	2	6
11.	Психологія як самостійна наука в Україні.	11	5	3	2	6
12.	Виникнення психологічних шкіл у ХХ ст.	13	6	4	2	7
Разом за змістовим модулем 4.		35	16	10	6	19
ВСЬОГО:		105	52	28	24	53

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва змістових модулів, тем заняття та їх короткий зміст	Кількість		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ЯК СИСТЕМА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ.		4		
1.	<i>Тема 1. Вступ до історії психології.</i>	2		
	Завдання: Опишіть змістовно еволюцію однієї зі специфічних конкретно наукових категорій психології (категорія – на вибір студента).			
2.	<i>Тема 2. Предмет та періодизація історії психології.</i>	2		
	Завдання: Складіть і заповніть таблицю «Етапи розвитку психології». Критерій періодизації, зміст і дизайн – на розсуд студента.			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІФОЛОГІЧНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.		4		
3.	<i>Тема 3. Міфологічні уявлення про душу народів світу.</i>	2		
	Завдання: Заповніть матрицю ідей за заданими критеріями: «Порівняльний аналіз класичних теорій античності»			
		Демокри т	Платон	Аристотель
	Світ – це ...			
	Душа – це ...			
	Співвідношення душі і тіла			
	Душа локалізована в ...			
	Функції душі			
	Основа пізнання			
Регуляція поведінки				
4.	<i>Тема 4. Психологічні знання в країнах Стародавнього Сходу.</i>	2		
	Питання для обговорення: 1. Охарактеризуйте соціальні передумови виникнення першого наукового знання в античності, його специфіку на відміну від міфологічного знання. 2. Дайте характеристику уявленням про душу філософів Милетської школи. 3. Охарактеризуйте розуміння природи психічного Гераклітом Ефеським. 4. Охарактеризуйте суть ідеї нервізму у навчанні Алкмеона. 5. Охарактеризуйте психологічні погляди Емпедокла і Анаксагора. 6. Розкрийте основні ідеї матеріалістичного вчення Демокріта. 7. Розкрийте суть вчення Гіппократа і його роль в процесі розвитку психології. 8. Розкрийте сутність ідеалістичних уявлень в філософсько-психологічному вченні Сократа-Платона. 9. Назвіть критерії ідейних розбіжностей Демокріта і Платона.			

	<p>10. Охарактеризуйте Вчення Аристотеля про душу.</p> <p>11. Охарактеризуйте основні філософсько-психологічні концепції періоду Еллінізму.</p> <p>12. Дайте характеристику неоплатонізму в навчанні Гребля.</p> <p>13. Дайте характеристику досягнень та відкриттів олександрійських лікарів в галузі анатомії і фізіології нервової системи і головного мозку вплинули на подальший розвиток науки.</p> <p>14. Охарактеризуйте науковий внесок К. Галена в психофізіологію.</p> <p>15. Перерахуйте підсумки розвитку психології в античний період.</p>																
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.		10															
	<i>Тема 5. Антична психологія.</i>	2															
5.	<p>Дайте визначення таких понять (у міні словнику):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Волонтаризм. 2. Номіналізм. 3. Реалізм. 4. Схоластика. 5. Принцип економії мислення. 6. Інтроекція. 7. Рефлексія. 8. Томізм. 9. Аверроїзм. 																
	<i>Тема 6. Психологічні знання в Середні віки.</i>	2															
6.	<p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток європейської психології в IV-XI століттях (Августин Аврелій, Еріугена, П'єр Абеляр). 2. Психологія в арабомовних країнах (Ібн-Сіна, Ібн-аль-Хайсам, Ібн-Рушд). 3. Психологія в структурі томизма (Фома Аквінський). 4. Підхід до пояснення пізнання і загальних понять в номіналізмі (У. Оккам). 5. Розвиток анатомії і фізіології в епоху Відродження і їх значення для психології. 																
	<i>Тема 7. Психологічні вчення епохи Відродження.</i>	2															
7.	<p>Завдання:</p> <p>Розробка і підготовка гри «Симпозіум видатних мислителів епохи Відродження». Захист у формі групової роботи.</p>																
	<i>Тема 8. Психологічна думка в добу бароко.</i>	2															
8.	<p>Проаналізуйте основні положення спору між Дж. Локком і Г.В. Лейбніцем. Результати аналізу занесіть в таблицю.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;">Положення спору</th> <th style="width: 20%;">Точка зору Дж. Локка</th> <th style="width: 20%;">Точка зору Г.В. Лейбніца</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Природа і характеристика душі</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Джерело свідомості (розуму)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Активність / пасивність розуму в процесі пізнання</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Усвідомленість / неосознаваність досвіду</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Положення спору	Точка зору Дж. Локка	Точка зору Г.В. Лейбніца	Природа і характеристика душі			Джерело свідомості (розуму)			Активність / пасивність розуму в процесі пізнання			Усвідомленість / неосознаваність досвіду			
Положення спору	Точка зору Дж. Локка	Точка зору Г.В. Лейбніца															
Природа і характеристика душі																	
Джерело свідомості (розуму)																	
Активність / пасивність розуму в процесі пізнання																	
Усвідомленість / неосознаваність досвіду																	
	<i>Тема 9. Розвиток психологічного знання в період Просвітництва.</i>	2															
9.	<p>Завдання:</p> <p>Складіть схему еволюції психологічних ідей епохи Просвітництва,</p>																

	приймавши за вихідну точку основні концепції Нового часу (дизайн схеми на розсуд студента).																										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. НАУКОВИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.		6																									
	<i>Тема 10. Зародження психології як самостійної науки.</i>	2																									
10.	Завдання: Назвіть авторів і розкрийте зміст наступних відкриттів в галузі природознавства ХІХ століття: принцип рефлекторної дуги, час реакції, нервовий коло, поріг чутливості, специфічна енергія органу, френологія, повна функціональна однорідність мозкової маси, теорія несвідомих умовиводів, сенсорна функція, коло відчуття, приватне рівняння, біологічний детермінізм.																										
	<i>Тема 11. Психологія як самостійна наука в Україні.</i>	2																									
	Складіть матрицю психологічних ідей за формою:																										
11.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Школа / напрямок</th> <th>Представники</th> <th>Предмет і завдання психології</th> <th>Основні ідеї та принципи в розумінні психіки</th> <th>Метод дослідження</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Структуралізм</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Функціоналізм</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Вюрцбургська школа</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Експериментальне дослідження пам'яті</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Школа / напрямок	Представники	Предмет і завдання психології	Основні ідеї та принципи в розумінні психіки	Метод дослідження	Структуралізм					Функціоналізм					Вюрцбургська школа					Експериментальне дослідження пам'яті					
Школа / напрямок	Представники	Предмет і завдання психології	Основні ідеї та принципи в розумінні психіки	Метод дослідження																							
Структуралізм																											
Функціоналізм																											
Вюрцбургська школа																											
Експериментальне дослідження пам'яті																											
	<i>Тема 12. Виникнення психологічних шкіл у ХХ ст.</i>	2																									
12.	Скласти конспект однієї статті (на вибір): Пископпель А. А. Природа человека в концепции А. Маслоу // Вопр. психологии. – 1999. – № 2. Крипнер С., де Карвало Р. Проблема метода в гуманистической психологии // Психол. журн. – 1993. – Т. 14. – № 2.																										

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Назва змістових модулів, тем заняття та їх короткий зміст	Кількість годин	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ЯК СИСТЕМА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ.		6	
1.	<i>Тема 1. Вступ до історії психології.</i>	2	
	Скласти схему «Зв'язок історії психології з іншими науками».		
2.	<i>Тема 2. Предмет та періодизація історії психології.</i>	4	
	Підібрати список літературних джерел за темою: «Предмет та періодизація історії психології».		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІФОЛОГІЧНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.		8	
3.	<i>Тема 3. Міфологічні уявлення про душу народів світу.</i>	4	
	Дати визначення основних понять (письмово) в психологічному словнику, які відносяться до теми «Міфологічні уявлення про душу народів світу».		
4.	<i>Тема 4. Психологічні знання в країнах Стародавнього Сходу.</i>	4	
	Підготувати реферат на одну із тем: 1. Схоластика як основа філософсько-психологічної думки середньовічної Європи. 2. Співвідношення віри і знання, розуміння душі в християнському віровченні і схоластики. 3. Своєрідність інтерпретації природи людини і її внутрішнього світу в руслі номіналізму і реалізму. 4. Вчення Фоми Аквінського як форма схоластичної інтерпретації душі. 5. Р. Бекон про роль досвіду в пізнанні.		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.		20	
5.	<i>Тема 5. Антична психологія.</i>	4	
	Підготувати реферат за однією із тем: 1. Міфологічне мислення в психології: ідеї та характеристика. 2. «Протофілософській» етап розвитку античної психології: витоки і досягнення. 3. Ідеї детермінізму в навчаннях Демокрита. 4. Загальна характеристика матеріалістичного вчення про душу в античності.		
6.	<i>Тема 6. Психологічні знання в Середні віки.</i>	4	
	Розробка творчого проекту з історії психології в Середні віки.	4	
7.	<i>Тема 7. Психологічні вчення епохи Відродження.</i>		
	Проаналізуйте, які способи психологічної корекції були розроблені в період середньовіччя? Результати аналізу занесіть в таблицю. <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 5px;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Способи психологічної корекції</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Автор</td> </tr> </table>	Способи психологічної корекції	Автор
Способи психологічної корекції	Автор		
8.	<i>Тема 8. Психологічна думка в добу бароко.</i>	4	

	<p>Підготувати реферат за однією із тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема поведінки і розвитку рефлексу в роботах Декарта. 2. Вчення Ф. Бекона про пізнання і ролі допоміжних засобів в розумової діяльності людини і їх значення для психології. 3. Вчення Декарта про пристрасті душі. 4. Емпірична і раціоналістична методологія пізнання. 																						
	<p><i>Тема 9. Розвиток психологічного знання в період Просвітництва.</i></p> <p>Визначте достовірність наступних тез:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ж. Ламетрі розвивав уявлення Дж. Локка про внутрішній досвід. 2. Автором роботи «Людина-машина» є Р. Декарт. 3. Ж. Ламетрі вважав, що зовнішні впливи механічно викликають активність психіки. 4. Ж. Ламетрі, слідом за Декартом розглядав психічне і тілесне як дві незалежні одна від одної субстанції. 5. Етьєн Кондільяк стверджує крайній сенсуалізм. 6. В своєму «Трактаті про відчуття» Е. Кондільяк порівнює людини з гігантським механізмом. 7. Клод Гельвецій стверджував, що від народження у всіх людей абсолютно рівні передумови для розвитку розуму, незалежно від тілесної організації. 8. Дені Дідро є автором концепції випадку. 9. «Нерівність умов відбувається не стільки від нерівномірного розподілу дарів випадку, скільки від байдужості з яким їх приймають» вважав Ж.-Ж. Руссо. 10. Кант наполягав на необхідності експериментів над людиною. 11. Герbart вважав, що математичні методи неможливо використовувати в психології через те, що психічні явища існують тільки в часі і не мають просторових характеристик. 12. М.В. Ломоносов вважав, що психіку потрібно досліджувати через тіло. 13. В поясненні детермінації людської психіки М.В. Ломоносов близький до поглядів Д. Дідро і Ж. Руссо. 14. В поясненні психіки М. В. Ломоносов близький до Ж. Ламетрі. 15. А.І. Радіщев заперечував ідеї еволюції і пояснював походження людини з ідеалістичних позицій. 16. Аргумент походження людини з тваринного світу з А. І. Радіщеву – це вегетативні функції як у рослин і органи як у тварин. 	4																					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. НАУКОВИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ.																							
	<p><i>Тема 10. Зародження психології як самостійної науки.</i></p> <p>Заповніть таблицю «Природничо-наукові передумови становлення психології»:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Галузь природознавства</th> <th>Представники</th> <th>Значення для психології</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Анатомія</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Фізіологія</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Психофізика</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Психометрія</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Біологія</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Психіатрія</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Галузь природознавства	Представники	Значення для психології	Анатомія			Фізіологія			Психофізика			Психометрія			Біологія			Психіатрія			6
Галузь природознавства	Представники	Значення для психології																					
Анатомія																							
Фізіологія																							
Психофізика																							
Психометрія																							
Біологія																							
Психіатрія																							
11.	<i>Тема 11. Психологія як самостійна наука в Україні.</i>	6																					

	Розробка структурно-логічної схеми за темою «Психологія як самостійна наука в Україні» за джерелом: Становлення психологічної думки в Україні: провідні ідеї та історія розвитку: колективна монографія / В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, Ю. Т. Рождественський [та ін.]; за ред. В. В. Турбан. – К. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 306 с.	
12.	<i>Тема 12. Виникнення психологічних шкіл у ХХ ст.</i> Розробити структурно-логічну схему за темою «Основні напрями та тенденції розвитку сучасної психології».	7

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Історія психології» здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни «Історія психології» різного характеру та рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю та підсумкового контролю.

Об'єктом оцінювання знань студентів у процесі поточного контролю є:

- систематичність, активність та змістовність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу на практичних заняттях;
- правильність відповідей на письмові опитування;
- якість виконання вибіркового завдання;
- правильність виконання завдань модульного контролю.

Завданням підсумкового контролю (екзамен) є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу з чотирьох змістовних модулів. Екзамен проводиться усно. Перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, критерії оцінювання залікових завдань, доводяться до студентів на початку семестру.

Для оцінювання відповідей студентів в процесі підсумкового контролю (екзамен) з навчальної «Історія психології» використовуються наступні критерії:

- рівню «відмінно» (27-30 балів) відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; уміння використовувати знання для аналізу феноменів міжособистісного спілкування та аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, закономірностей, ситуацій міжособистісного спілкування;

- рівню «добре» (23-26 балів) відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури;

- рівню «задовільно» (17-22 балів) відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури;

- рівню «незадовільно» (0-16 балів) відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів.

Змістові модулі, теми		Змістови й модуль 1.		Змістови й модуль 2.		Змістовий модуль 3.						Змістовий модуль 4.		
		Тема 1	Тема 2.	Тема 3	Тема 4.	Тема 5.	Тема 6.	Тема 8.	Тема 7.	Тема 8.	Тема 9.	Тема 10.	Тема 11.	Тема 12.
Поточний контроль (70 бали)	Лекції (12 балів)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Практичні заняття (24 балів)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Самостійн а робота (34 балів)	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	3	3
Підсумкови й контроль (30 балів)	Екзамен (30 балів)	30												

Загальна оцінка знань студентів з навчальної дисципліни «Історія психології» здійснюється на основі результатів поточного й підсумкового контролю. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у традиційну 4-бальну шкалу в такому порядку:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою
		Екзамен
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 81 (добре)	
D	64 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 63 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

Перелік питань до екзамену.

1. Дайте визначення «історії психології», визначте її предмет та завдання, актуальність розвитку.
2. Охарактеризуйте психологічне знання в епоху Середньовіччя.
3. Назвіть характерні ознаки психології античності.
4. Охарактеризуйте атомічні та матеріалістичні концепції душі в античній філософії.
5. Надайте періодизацію розвитку психології як науки.
6. Охарактеризуйте філософську та медичну школу Гіппократа.
7. Охарактеризуйте психологічні ідеї епохи Відродження.
8. Охарактеризуйте психологічні ідеї епохи Просвітництва.
9. Охарактеризуйте психологічні ідеї Нового часу.
10. Обґрунтуйте зародження психології як самостійної науки.
11. Охарактеризуйте наукову школу, закони психології В. Вундта.
12. Дайте характеристику ідеалістичній, гуманістичній, філософській концепціям Сократа, Платона, Аристотеля.
13. Дайте характеристику психологічним ідеям пізньої античності та раннього середньовіччя (Плотон, Августин Блаженний).
14. Дайте характеристику функціоналізму в американській психології.
15. Розкрийте сутність структуралізму: основні ідеї та напрацювання.
16. Охарактеризуйте експериментальні дослідження мислення у Вюрцбургській школі.
17. Дайте характеристику поняттю «гештальт психологія», визначте основні ідеї гештальтпсихології.
18. Розкрийте сутність психоаналізу, особливості формування та розвитку психоаналізу.
19. Охарактеризуйте вчення про рефлексії та «пристрасті душі» Р. Декарта.
20. Охарактеризуйте уявлення про душу у Стародавньому Єгипті та Вавілоні.
21. Охарактеризуйте уявлення про душу у Стародавній Індії.
22. Охарактеризуйте уявлення про душу у Стародавньому Китаї.
23. Розкрийте сутність понять: серцецентризм, веданта, джайнізм, буддизм, даосизм, конфуціанство, йога, санхья, міманса.
24. Охарактеризуйте філософську думку та психологічні знання у Києво-Могилянській академії.
25. Розкрийте сутність психологічних ідей Френсіса Бекона, Джона Локка.
26. Розкрийте сутність вчення про асоціації Т. Гоббса.
27. Назвіть методи і принципи історії психології, фактори та джерела її розвитку.
28. Розкрийте особливості міфологічних уявлень про душу народів світу.
29. Розкрийте сутність понять: патристика, схоластика, номіналізм, томізм.
30. Охарактеризуйте психологічні теорії Кондильяка, Ж. Ламетрі, К. Гельвеція.
31. Охарактеризуйте психологічні ідеї Г. Лейбніца, І. Канта, Х. Вольфа.
32. Дайте характеристику розвитку психологічної науки XVIII ст.
33. Доведіть, що інтроспекція була провідним методом дослідження в психології XIX ст. Назвіть методи, які замінили інтроспекцію.
34. Охарактеризуйте психологічні погляди Ж.Ж. Руссо на психічну природу людини.
35. Розкрийте сутність поняття «асоціативна психологія».
36. Охарактеризуйте психологічні ідеї Д. Гартлі, Т. Брауна (вторинні закони асоціації, творчі асоціації).
37. Розкрийте особливості експериментальних досліджень пам'яті Г. Зббінгауза.

38. Розкрийте сутність теорії ментальної фізики та ментальної хімії Джеймса Мілля.
39. Охарактеризуйте основні теорії диференційної психології.
40. Охарактеризуйте психологічні ідеї Ф. Гальтона, А. Біне.
41. Дайте характеристику розвитку психологічної думки ХІХ ст.
42. Охарактеризуйте генетичний метод в психології.
43. Розкрийте сутність еволюційній теорії Ч. Дарвіна та визначте її вплив на розвиток психології.
44. Дайте характеристику основним положенням біхевіоризму та необіхевіоризму.
45. Охарактеризуйте особливості розвитку вітчизняної психології у 20-30 роки ХХ ст.
46. Розкрийте сутність гуманістичної, генетичної, когнітивної психології.
47. Розкрийте особливості категорій психологічної науки.
48. Проаналізуйте зміни предмету психології від античності до сучасності.
49. Обґрунтуйте причини методологічної кризи в психології.
50. Розкрийте зв'язок психології з іншими науками, охарактеризуйте зв'язок соціальної ситуації розвитку науки та особистості вченого.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА:

1. Векилова С. А. История психологии : учебник и практикум для академического бакалавриата / С. А. Векилова, С. А. Безгодова. – М. : Издательство Юрайт, 2017. – 324 с.
2. Войтович В. Українська міфологія. – К. : Либідь, 2002. – 664 с.
3. Ждан А. Н. История психологии. От Античности до наших дней : Учебник для вузов. – 5-е изд., перераб. и доп. – М : Академический Проект, 2004. – 576 с.
4. Жуков С. М. Історія психології : навчальний посібник для студ. вузів / С. М. Жуков, Т. В. Жукова . – Київ : Кондор, 2009. – 230 с.
5. Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. – Умань : Візаві, 2012. – 209 с.
6. Історія психології : від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
7. Корольчук М. С., Криворучко П. П. Історія психології : Навч. посібник : К. : Ельга, Ніка-Центр, 2010. – 248 с.
8. Корольчук М. С., Криворучко П. П. Історія психології : Навч. посібник. – К. : Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
9. Маноха І. П., Роменець В. А. Історія психології ХХ століття : Навчальний посібник для ВНЗ. – К. : Либідь, 2007 – 832 с.
10. Мельничук І. Я. Історія психології : Навчальний посібник / І. Я. Мельничук. – Кіровоград, 2014. – 168 с.
11. Роменець В. А. Історія психології ХVІІІ століття. Епоха Просвітництва : Навч. посібн. – К. : Либідь, 2006. – 1000 с.
12. Роменець В. А. Історія психології ХХ ст. – К. : Либідь, 1998. – 989 с.
13. Роменець В. А. Історія психології : Стародавній світ. Середні віки. Відродження : Навч. посібник. – К. : Либідь, 2005. – 916 с.
14. Сарычев С. В., Логинов И. Н. История психологии в таблицах и схемах / Издательство : Феникс, 2010. – 486 с.
15. Сарычев С. В. История психологии в 2 ч. Часть 1 : учебное пособие для академического бакалавриата / С. В. Сарычев, И. Н. Логвинов. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Издательство Юрайт, 2017. – 279 с.
16. Становлення психологічної думки в Україні : провідні ідеї та історія розвитку : колективна монографія / В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, Ю. Т. Рождественський [та ін.] ; за ред. В. В. Турбан. – К. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 306 с.
17. Ярошевский М. Г. История психологии : от античности до середины ХХ века. Изд-во: Академия, 1996. – 416 с.

ДОДАТКОВА:

1. Абдурахманов Р. А. История психологии. Идеи, концепции, направления / Издательство : МПСИ, 2008. – 326 с.
2. Гальперин П. Я., Ждан А. Н. История психологии : ХХ век / Издательство : Академический проект, 2003. – 830 с.
3. Данилюк І. Історія психології в Україні. – К. : Либідь, 1998. – С. 3-7.
4. История зарубежной психологии конца ХІХ – начала ХХ века. Серия : Библиотека зарубежной психологии / Издательство: Наука, 2009. – 136 с.
5. Кольцова В. А., Олейник Ю. Н. Советская психологическая наука в годы Великой Отечественной войны (1941-1945). – М. : Московский гуманитарный университет, Институт психологии РАН, 2006. – 360 с.
6. Константинов В.В. История психологии : учебное пособие. – Пенза : ПГПУ им. В.Г. Белинского, 2007 – 144 с.
7. Марцинковская Т. Д. История психологии : Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 4-е изд., стереотип. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. –

544 с.

8. Рыжов Б. Н. История психологической мысли. Пути и закономерности : Учебное пособие для высших учебных заведений. – М. : Военное издательство, Типография Воениздата, 2004. – 256 с.

ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА:

1. Бібліотека Інституту психотерапії та клінічної психології – <http://www.psyinst.ru/library.php> 10
2. Електронні психологічні словники з психології – <http://azps.ru/handbook/>;
<http://psi.webzone.ru/>
3. Навчальні матеріали он-лайн – Історія психології – http://pidruchniki.com/1584072028675/psihologiya/istoriya_psihologiyi
4. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського – http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRNSoc_Gum/Vchdpu/psy/2010_82_2/rozina.pdf
5. Повнотекстова база даних видань з психології та педагогіки – http://psyjournals.ru/journal_catalog/index.shtml